

WORLD BANK GROUP

IFC International
Finance Corporation

GHID DE BUNE PRACTICI

TRASABILITATEA DE-A LUNGUL LANȚULUI DE PRODUCERE A CĂRNII DE PASĂRE

Chișinău - 2018

In partnership with:

SWEDEN

©International Finance Corporation [2017]. Toate drepturile rezervate.
2121 Pennsylvania Avenue, N.W.
Washington, D.C. 201433
Internet: www.ifc.org

Materialele prezentate în acest Ghid sunt protejate prin drepturile de autor. Copierea și/sau transmiterea fără permisiune prealabilă a unor porțiuni din documentul de față poate fi considerată o violare a legilor în vigoare. IFC nu garantează precizia, fiabilitatea și deplinătatea conținutului, a concluziilor și a aprecierilor incluse în lucrarea dată, și nu își asumă nicio responsabilitate pentru eventuale scăpări sau erori.

Ghidul a fost elaborat cu sprijinul Proiectului „Reforma Climatului Investițional în Republica Moldova”, finanțat de Guvernul Suediei și implementat de Practica Globală Comerț&Competitivitate a Grupului Băncii Mondiale. Proiectul are drept scop promovarea competitivității sectorului privat, a exporturilor agroalimentare și a investițiilor directe în Republica Moldova.

Autorii Ghidului sunt Manon Schuppers și Eugen Voinițchi. Documentul a beneficiat de contribuțiile și comentariile specialiștilor din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor din Republica Moldova.

CUPRINS

Introducere	3
CAPITOLUL 1. REGULI ȘI RECOMANDĂRI PENTRU IMPLEMENTAREA TRASABILITĂȚII ÎN CADRUL ÎNTREPRINDERILOR DE PRODUSE ALIMENTARE.....	5
Noțiuni generale	5
Caracteristicile generale ale sistemului de trasabilitate	6
Definirea loturilor	7
Etichetarea	8
Trasabilitatea forward	9
Trasabilitatea internă.....	9
Menținerea registrelor	10
Implementarea.....	11
Documentarea sistemului de trasabilitate	12
Verificarea funcționalității	12
Obligațiunile managementului.....	13
CAPITOLUL 2. RECOMANDĂRI PENTRU IMPLEMENTAREA TRASABILITĂȚII ÎN CADRUL LANȚULUI CĂRNII DE PASĂRE.....	15
Stabilirea relațiilor dintre producătorii de pui de carne și abatoare	15
Modelul de certificat veterinar al UE	16
Documentarea și comunicarea parametrilor de producție la nivel de fermă.....	18
Exemplu de documentare a informației de-a lungul lanțului de producere.....	19
Abilitatea de a trasa originea produselor din carne de pasăre	21
Dovada respectării standardelor UE cu privire la bunăstarea păsărilor.....	25
CAPITOLUL 3. CONCLUZII	27
ANEXA I: CADRUL NORMATIV CU PRIVIRE LA TRASABILITATE AL REPUBLICII MOLDOVA.....	28
ANEXA II: MODELUL DE CERTIFICAT VETERINAR AL UE PENTRU CARNEA DE PASĂRE	29
ANEXA III: GENERAREA INFORMAȚIEI DE-A LUNGUL LANȚULUI DE PRODUCERE A CĂRNII DE PASĂRE.....	33
ANEXA IV: EXEMPLU DE CERTIFICAT DE SĂNĂTATE PENTRU CARNEA DE PASĂRE	36
ANEXA V: CERINȚE PRIVIND DOCUMENTAREA BUNĂSTĂRII PĂSĂRILOR.....	39

Introducere

În Uniunea Europeană există cerințe stricte privind sănătatea publică, sănătatea animalelor și bunăstarea acestora, aplicabile cărnii de pasăre importate din afara spațiului comunitar. Astfel, o țară ce deține autorizație pentru exportul cărnii de pasăre în UE trebuie să prezinte lista întreprinderilor autohtone, care urmează să fie incluse în lista generală a întreprinderilor aprobate de Uniunea Europeană. Doar produsele care provin de la aceste firme pot fi exportate în UE. Lista întreprinderilor aprobate de autoritățile comunitare poate include abatoare, unități de tranșare și depozite frigorifice.

Întreprinderile incluse în lista UE sunt responsabile de documentarea cu regularitate a conformării lor la cerințele comunitare și de punerea acestei informații la dispoziția autorităților naționale relevante, în scopuri legate de inspecție. Între altele, întreprinderile trebuie să ducă evidența și să fie capabile să demonstreze sursa materiilor prime cu care operează și destinația produselor finale. Ele trebuie, de asemenea, să poată demonstra ce materii prime și pentru producția căror produse finale au fost utilizate, și să poată asocia parametrii înregistrați ai procesului tehnic cu anumite loturi de producție. Toate aceste cerințe fac parte din obligația și angajamentul de a menține un sistem de trasabilitate.

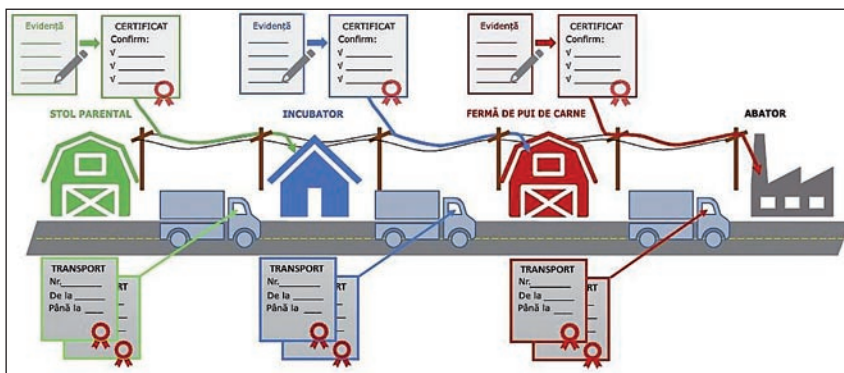
Este important de remarcat că cerințele Uniunii Europene privind carnea de pasăre se referă nu doar la condițiile generate de abatoare, unitățile de tranșare sau depozitele frigorifice. De facto, condițiile ce țin de sănătatea animalelor se creează deja la etapa de fermă, iar anumite condiții privind sănătatea publică și bunăstarea animalelor se dezvoltă la etapa de fermă sau în timpul transportării la abator. Cu toate acestea, ține de responsabilitatea întreprinderilor incluse în lista întreprinderilor exportatoare aprobate de UE să documenteze corect că au contractat doar întreprinderi-furnizori care îndeplinesc toate cerințele relevante ale UE.

Atenție: Întreprinderile aprobate de UE trebuie să documenteze în mod cert că materia primă folosită provine de la întreprinderi care îndeplinesc toate cerințele comunitare relevante.

Pentru a îndeplini aceste cerințe, este nevoie ca sistemul de trasabilitate nu doar să acopere etapele post-abatorizare ale lanțului de producție a cărnii de pasăre, ci să înceapă, de facto, deja la etapele de pre-abatorizare. Fiecare actor din lanțul de producție a cărnii de pasăre trebuie să înregistreze originea și destinația animalelor sau a produselor sale și să fie capabil să facă legătura dintre acestea. Mai mult decât atât, informațiile esențiale ce documentează

respectarea standardelor relevante trebuie transmise de-a lungul lanțului, atunci când animalele sau produsele trec de la o etapă la alta (a se vedea [Figura 1](#)). În cazul în care este confirmat un pericol pentru sănătatea publică, un astfel de sistem de trasabilitate va permite nu doar stabilirea originii pericolului (un pas înapoi), ci și identificarea altor întreprinderi sau produse ce ar putea fi afectate de același pericol (un pas înainte).

Figura 1. Înregistrarea datelor, comunicarea și trasabilitatea de-a lungul lanțului de producție a cărnii de pasăre.

Prezentul Ghid este destinat specialiștilor care își desfășoară activitatea în cadrul întreprinderilor din lanțul de producere a cărnii de pasăre din Republica Moldova și care planifică exportul în UE, precum și personalului Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) a Republicii Moldova, care efectuează inspecții la întreprinderile din acest sector. Informația prezentată în Ghid poate fi utilizată și în scop didactic de către instituțiile de învățământ/instruire care pregătesc specialiști în domeniu.

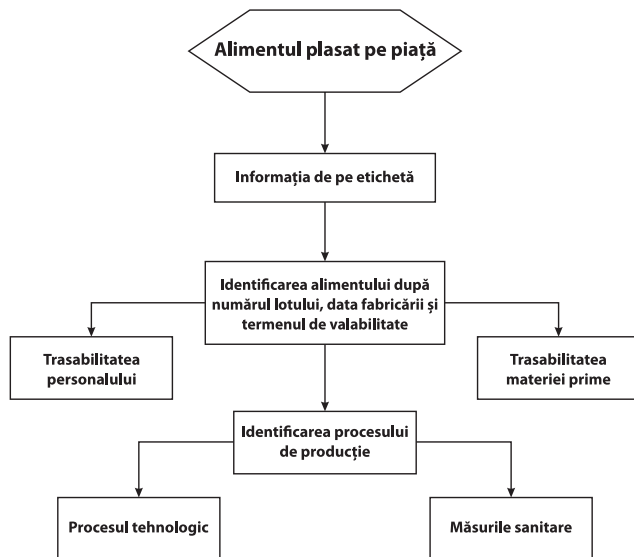
Ghidul este divizat în două capitole. În primul capitol sunt oferite îndrumări generale privind modul de stabilire a unui sistem de trasabilitate în cadrul unei întreprinderi de producere. Al doilea capitol abordează întrebările specifice trasabilității lanțului de producere a cărnii de pasăre.

Capitolul 1. Reguli și recomandări pentru implementarea trasabilității în cadrul întreprinderilor de produse alimentare

Noțiuni generale

Trasabilitatea este posibilitatea de a identifica, în baza actelor puse la dispoziție, operatorul de pe piață, timpul, locul, obiectul și alte condiții ale livrării (vânzării sau transmiterii) mărfii, care să fie suficiente pentru a stabili originea produselor alimentare, a furajelor și animalelor pentru fabricarea acestora, a obiectelor și materialelor care se află în contact cu produsele alimentare sau a substanțelor care urmează a fi incluse în ele, la toate etapele de fabricare, prelucrare și circulație (vezi [Figura 2](#)).

Figura 2. Prezentarea schematică a capacității sistemului de trasabilitate de a identifica toate condițiile aplicabile procesului de fabricare a produsului alimentar

Sursa: ANSA Procedura Generală PS/SA-MSD-01/01 - Verificarea trasabilității produselor alimentare

Sistemul de trasabilitate reprezintă totalitatea datelor și operațiunilor capabile să mențină informațiile dorite/necesare despre un produs și componentele acestuia pe parcursul unei părți sau a întregului lanț de producere și utili-

zare. Este un instrument util, care ajută o unitate din cadrul unui lanț alimentar să își realizeze obiectivele stabilite într-un sistem de management.

În conformitate cu prevederile „Codex Alimentarius”, **trasabilitatea/urmărirea produsului** înseamnă capacitatea de a urmări mișcarea produsului alimentar de-a lungul etapelor specifice de producere, procesare și distribuție. Definiția trasabilității, stabilită de „Codex Alimentarius”, este esențială pentru ca cerințele legale de trasabilitate să fie considerate drept legitime, în comerțul internațional, în conformitate cu acordurile OMC.

Standardul ISO 8402 definește trasabilitatea drept capacitatea de a reconstitui istoria, utilizarea sau localizarea unui produs, a unei activități sau a unor produse ori activități similare prin mijloacele de identificare înregistrate.

Implementarea unui sistem efectiv și eficient de trasabilitate este responsabilitatea conducerii întreprinderilor de producere. Domeniul de aplicare a sistemului de trasabilitate este definit de specificul și natura activității operatorilor de pe piață.

Trasabilitatea, în calitate de mijloc de gestionare a riscurilor, influențează în mod substanțial diminuarea probabilității de a livra consumatorilor produse periculoase, și asta deoarece permite identificarea cauzei neconformității, urmărirea parcursului produselor, al materiei prime și al materialelor contaminate. Totodată, de rând cu sistemul de rechemare/retragere, trasabilitatea oferă posibilitatea de a furniza clienților/consumatorilor informații veridice, care i-ar putea ajuta să identifice cu ușurință produsele contaminate și să evite consumul acestora. Astfel, sistemul de trasabilitate sporește eficacitatea procedurilor bazate pe principiile HACCP.

Cadrul normativ cu privire la trasabilitate al Republicii Moldova este prezentat pe scurt în Anexa 1.

Caracteristicile generale ale sistemului de trasabilitate

Sistemul de trasabilitate trebuie să asigure următoarele:

- identificarea și trasabilitatea materiei prime și a materialelor care se află în contact direct cu produsele alimentare și cu furajele, precum și rezultatele controlului de intrare;
- identificarea și trasabilitatea loturilor de produse finite și legătura acestora cu loturile de materie primă și cu materialele care se află în contact direct cu produsele alimentare și cu furajele, precum și respectarea parametrilor procesului tehnologic;
- identificarea și trasabilitatea livrării loturilor de produse finite clienților;
- sistemul corespunzător de documentare și de marcaj la toate etapele procesului tehnologic.

Cu alte cuvinte, operatorii de pe piață sunt obligați să implementeze trasabilitatea conform principiului „un pas înainte” și „un pas înapoi”, ceea ce le dă posibilitatea de a asigura trasabilitatea pe tot lanțul produselor alimentare și al furajelor - *„de la furcă la furculiță”*.

Pentru a atinge acest scop este nevoie de a elabora, implementa și menține un set de proceduri permanent valabile, care vor asigura trasabilitatea.

Sistemul de trasabilitatea are trei componente de bază:

- organizare și planificare;
- implementare și susținere;
- verificări efectuale cu regularitate.

Pentru a-i asigura efectivitatea și eficiența, sistemul de trasabilitate trebuie să fie elaborat și menținut în complex cu alte proceduri care sunt parte componentă a sistemului de gestionare a siguranței:

- instruirea personalului;
- controlul de intrare și de evaluare a furnizorilor;
- procedurile de rechemare și de retragere a produsului;
- procedurile de gestionare a produselor neconforme;
- procedurile de gestionare documentară.

Conducerea operatorului de pe piață trebuie să asigure resursele necesare pentru elaborarea, implementarea și funcționarea efectivă a sistemului de trasabilitate.

Părțile componente ale sistemului de trasabilitate sunt:

- identificarea produsului, a unei părți a produsului, a lotului de produse și a locului aflării lor;
- marcajul și evidența informației;
- stabilirea legăturii dintre informații.

Definirea loturilor

Elaborarea sistemului de trasabilitate începe cu identificarea loturilor de produse finite, de semipreparate sau de materie primă. Lotul este o cantitate a produsului fabricată într-o anumită perioadă de timp, în condiții egale și care dispune de trăsături similare. Un lot al produsului finit sau al semipreparatelor (după caz) pot fi produsele fabricate: (a) în decursul a 24 de ore; (b) în decursul unui schimb; (c) dintr-un lot sau din mai multe loturi de materie primă.

Această cantitate a produsului poate fi divizată, luând în considerare următoarele:

- numărul liniei unde produsul a fost fabricat; și
- echipa de ambalatori.

Pentru materia primă, materialele de ambalare și alte materiale care se află în contact direct cu produsul deschis, drept un lot poate fi considerat:

- o livrare de la un furnizor efectuată de către o unitate de transport;
- dacă în livrare pot fi identificate loturile furnizorului (în cazul în care sunt câteva), atunci astfel de distribuie poate fi păstrată, respectiv într-o livrare vor fi câteva loturi.

NOTĂ: Operatorii de pe piață trebuie să ia în considerare faptul că, în cazul neconformităților la loturile mari de producție finită, de semipreparate sau de materie primă, se ajunge la pierderi mari ca urmare a retragerii, rechemării, utilizării sau procesării producției neconforme. În cazul loturilor de mărimi mai mici, dimpotrivă, volumul pierderilor se reduce, însă pentru aceasta este nevoie de un sistem de trasabilitate mai exact și mai flexibil.

Etichetarea

Operatorul de pe piață trebuie să elaboreze un sistem de marcare a loturilor de producție finită, semipreparate, materie primă, materiale de ambalare și de alte materiale ce intră în contact cu produsul.

Marcajul lotului de producție finită trebuie să corespundă cerințelor legislației în vigoare. Un lot de produse poate fi diferențiat atât prin data fabricării, cât și prin orice alt marcaj ce permite diferențierea produselor fabricate într-o anumită perioadă de timp în condiții similare și care întrunește trăsături similare.

Marcajul lotului de produse trebuie să fie aplicat pe fiecare ambalaj de consum și transport. În baza marcajului pe ambalajul de consum, operatorul de pe piață trebuie să asigure disponibilitatea următoarelor informații:

- data fabricării și termenul de valabilitate;
- cantitatea de produse în lot;
- mijloacele de distribuie a tuturor celorlalte ambalaje din același lot;
- identificarea înregistrărilor corespunzătoare privind condițiile în care s-au desfășurat procesele tehnologice și auxiliare la fabricarea lotului dat;
- identificarea loturilor de semipreparate, din care a fost fabricat produsul, în cazul în care există astfel de produse;
- identificarea loturilor de materie primă și materiale, care sunt în contact nemijlocit cu produsul;
- stabilirea, după caz, a loturilor rebutului returnat și originea lor, care au fost folosite pentru fabricarea produsului.

Drept sursă de informație trebuie să servească actele referitoare la procesul de fabricare și de circulație a loturilor de produse și de semipreparate, precum și documentele privind recepționarea, păstrarea și circulația materiei prime și a materialelor care se află în contact nemijlocit cu produsul.

Operatorilor de infrastructură li se recomandă să elaboreze proceduri pentru marcarea producției finite, a semipreparatelor, a materiei prime și a materialelor care se află în contact cu produsul pentru a asigura realizarea prevederilor legislației și pentru a garanta funcționarea sistemului de trasabilitate, precum și pentru a face posibilă verificarea corectitudinii marcajului, inclusiv în procesul de fabricare.

Trasabilitatea forward („până la client”)

Trasabilitatea „până la client” asigură retragerea sau rechemarea efectivă a produsului în cazul neconformității acestuia. Pentru ca sistemul trasabilității „până la client” să funcționeze efectiv, se recomandă următoarele:

- identificarea corectă a loturilor;
- marcajul corect;
- marcajul corect al ambalajelor de transport;
- marcarea ambalajelor de consum și transport imediat după ambalarea produsului, iar dacă aceasta nu se respectă, este nevoie să se introducă sistemul de marcăre cu laser¹;
- relații bune cu clienții - colectarea informațiilor despre livrări;
- sistem unic de evidență cu distribuitorii;
- atragerea distribuitorilor și clienților la testarea trasabilității.

Trasabilitatea internă

Trasabilitatea internă reprezintă posibilitatea de a urmări circulația materialelor (materia primă, materiale de ambalaj și altele) de la recepționarea materiei prime și până la transportarea produsului finit către clienți.

Trasabilitatea internă nu este impusă prin legislație, însă operatorii de pe piață au nevoie de ea pentru a reduce pierderile, respectiv a diminua răspunderea pentru produse periculoase și neconforme.

Sistemul de trasabilitate la întreprindere trebuie:

- să asigure executarea prevederilor legislative = să lege loturile de produse finite cu loturile corespunzătoare de materie primă;
- să minimizeze pierderile companiei de la eliberarea produselor periculoase sau neconforme (retragerea sau rechemarea);
- să contribuie la identificarea cauzelor neconformității sau a pericolului produselor;

¹ Marcare laser - un proces de aplicare a inscripțiilor pe produse și materiale cu o rază laser. Există diferite metode de prelucrare: gravura, ablațiunea (îndepărtarea), recoacerea, annealing-ul și spumarea. În funcție de materialul utilizat și de calitatea dorită, fiecare dintre aceste metode comportă anumite avantaje și dezavantaje.

- să asigure respectarea cerințelor organelor de stat, ale clienților/furnizorilor cu privire la oferirea informațiilor.

Sistemul de trasabilitate trebuie să corespundă specificului procesului tehnologic. De exemplu, acei operatori de pe piață care, în timpul procesării, utilizează rezervoare de stocare mari pentru păstrarea materialelor lichide sau a materialelor în vrac (lapte, făină etc.), trebuie să asigure trasabilitatea de la loturile de produse finite către furnizori și viceversa. Acest lucru trebuie făcut, ținându-se cont de posibilitatea existenței unui număr mare de loturi de materie primă (inclusiv de la diferiți furnizori), care pot face parte dintr-un lot al produsului finit. În acest caz este nevoie de a acorda o atenție sporită trasabilității umplerii rezervoarelor de acumulare cu loturi de materie primă.

Controlul umplerii rezervoarelor și ținerea documentației corespunzătoare legat de acest proces este un element esențial al funcționării sistemului de trasabilitate. De facto, dacă din respectivul rezervor deja s-au folosit materiale, operatorul de pe piață nu trebuie să adauge în el loturi de materie primă. Adică, pentru a asigura trasabilitatea, trebuie ca mai întâi să fie folosită materia primă existentă în rezervor și doar după aceasta rezervorul poate fi umplut cu materie primă nouă.

Menținerea registrelor

Pentru funcționarea efectivă a sistemului de trasabilitate, operatorul de pe piață trebuie să introducă sistemul de registre și protocoale care permite obținerea informației despre fiecare lot, după cum urmează:

Pentru produsul finit:

- denumirea produsului;
- data fabricării;
- identificarea loturilor;
- termenul de valabilitate (sau informația „a se folosi înainte de”);
- cantitatea produsului în lot;
- unde și ce cantitate a fost livrată;
- care a fost linia de ambalare (dacă se aplică);
- parametrii tehnologici ai procesului de ambalare și de marcare;
- rezultatele testărilor produselor finite;
- ce semipreparate au fost folosite (denumirea, numărul lotului/data fabricării);
- ce materiale de ambalare, care intră în contact cu produsul, au fost utilizate (denumirea, numărul lotului/data livrării).

Pentru semipreparate (după caz):

- denumirea semipreparatului;
- data fabricării;

- identificarea lotului;
- termenul de valabilitate;
- cantitatea semipreparatului în lot;
- în ce loturi de produs și ce cantitate de semipreparate s-a folosit;
- identificarea liniei de fabricare (după caz);
- parametrii tehnologici ai procesului de fabricare a semipreparatelor;
- rezultatele testării semipreparatelor;
- ce materie primă (denumirea, numărul lotului/data livrării) s-a folosit.

Dacă în procesele tehnologice se utilizează rebuturile reutilizabile, informația despre lotul acestora trebuie să fie inclusă în registrele de trasabilitate. De facto, informația în cauză este identică cu cea privind semipreparatele.

Pentru materia primă și materialele care se află în contact direct cu produsul:

- denumirea;
- identificarea (poate fi data livrării);
- data livrării;
- data fabricării materiei prime și a materialelor;
- termenul de valabilitate;
- furnizorul;
- cantitatea de materie primă sau de materiale în lot;
- termenul de valabilitate (sau informația „a se utiliza înainte de”);
- rezultatele controlului la intrare;
- documentele de însoțire de la furnizor;
- în ce loturi de produse sau de semipreparate (după caz) s-a folosit.

Implementarea

Operatorul de pe piață trebuie să elaboreze procedura de trasabilitate, care trebuie să fie implementată ca una permanentă și să conțină următoarele elemente:

- domeniul de aplicare a procedurii;
- personalul responsabil pentru funcționarea sistemului de trasabilitate;
- informația privind producția, materia primă, materialele care intră în contact cu produsul;
- informația privind procesele care sunt elemente ale sistemului de trasabilitate
- testarea și analiza sistemului de trasabilitate;
- cerințele față de registrele de trasabilitate.

Operatorul de pe piață trebuie să introducă sistemul de gestionare a documentelor ce țin de sistemul de trasabilitate.

Documentarea sistemului de trasabilitate

Operatorul de pe piață trebuie să introducă sistemul de gestionare a protocoalelor și registrelor care se referă la elaborarea, implementarea, funcționarea și testarea sistemului de trasabilitate. Această procedură trebuie să includă identificarea datelor, compararea lor, metoda și durata de păstrare a unor astfel de informații. Registrele și protocoalele pot să conțină următoarele:

- evidența în depozit, rapoartele schimburilor, evidența parametrilor proceselor tehnologice, rezultatele analizelor, monitorizarea punctelor critice de control, documentele de însoțire pentru loturile de materie primă și de materiale etc.;
- protocoalele pentru testarea sistemului de trasabilitate;
- protocoalele procedurilor de însoțire - de exemplu, instruirea personalului.

Este, de asemenea, necesară păstrarea modelelor de documente care conțin informații corespunzătoare - materiale de ambalaj, etichete etc.

Toate înregistrările trebuie să fie exacte, veridice și clare. Acestea trebuie păstrate în așa fel, încât verificarea lor să fie posibilă în orice moment, pe parcursul unei anumite perioade de timp. Toate protocoalele trebuie păstrate în conformitate cu prevederile legislației. Dacă cerințele nu sunt specificate, operatorul de pe piață va stabili durata păstrării lor în mod independent. Totodată, trebuie luată în considerare perioada de păstrare a produsului, astfel încât să existe posibilitatea de a verifica sistemul de trasabilitate, dar și întregul sistem de gestiune.

Totodată, trebuie de luat în considerare faptul că pentru autoritatea competentă de control protocoalele sunt o dovadă importantă a funcționării efective a sistemului. Registrele și protocoalele se pot ține și în formă electronică, cu condiția că sistemul este protejat de expunere neautorizată, iar datele pot fi introduse doar de către personalul autorizat al operatorului de piață.

Operatorii de pe piață pot implementa sisteme electronice de trasabilitate, folosind programe de calculator corespunzătoare, cu condiția că aceste sisteme sunt adaptate la specificul operatorului de pe piață și asigură executarea cerințelor prevăzute de legislație.

Verificarea funcționalității

Operatorul de pe piață trebuie să efectueze, cu regularitate, verificarea sistemului de trasabilitate - cel puțin, în cadrul verificării sistemului de management al siguranței producției. Verificarea trebuie să ofere dovezi ale efectivității sistemului de trasabilitate și poate fi realizată în următoarele cazuri:

- în timpul efectuării auditurilor interne sau al verificării sistemului de management al siguranței alimentelor;
- la aplicarea măsurilor de control (supraveghere) de către organul oficial de control;
- la testarea sistemului de trasabilitate în conformitate cu o procedură aprobată (cum ar fi selectarea unui lot al produsului finit sau al materiei prime și urmărirea acestora în conformitate cu procesul tehnologic).

Pentru testarea trasabilității, înainte de toate, se recomandă ca produsul să fie ales din sortimentul celor care sunt mai complicate ca rețetă sau ca tehnologie de producere, sau care se produc în cantități mari.

De asemenea, testarea trasabilității trebuie să includă efectuarea bilanțului diferitelor materiale, inclusiv rebutul și produsele secundare, pentru a stabili cantitatea materiei prime, a materialelor sau a producției fabricate ce s-a utilizat. Rezultatele testării trebuie documentate, iar toate neconformitățile identificate în sistem - înlăturate cu ajutorul procedurii măsurilor de remediere.

Obligațiunile managementului

Conducerea operatorului de pe piață are obligația de a asigura resursele necesare pentru conformarea întreprinderii cu prevederile legislative privind implementarea și susținerea sistemului de trasabilitate.

Totodată, managementului întreprinderii i se mai recomandă să analizeze, periodic, efectivitatea funcționării sistemului de trasabilitate, precum și să implementeze unele proceduri de evaluare a sistemului de trasabilitate, pentru a verifica astfel necesitatea unor eventuale schimbări în sistem, datorate unor factori exogeni.

Astfel de factori ar putea fi:

- schimbările în componența produsului, în lista materiei prime și/sau a altor materiale care intră în contact cu produsul;
- schimbări în modul de furnizare sau de marcare a materiei prime și a materialelor;
- schimbări în procesul tehnologic;
- modificări ale legislației sau ale cerințelor clienților.

Rezultatele tuturor analizelor și evaluărilor, precum și ale modificărilor implementate în baza acestei informații, trebuie documentate.

Implementarea unui sistem efectiv de trasabilitate în lanțul produselor alimentare și al furajelor asigură:

- sporirea nivelului de gestiune a proceselor la fabricarea alimentelor în lanțul „de la furcă la furculiță”;

- urmărirea inversă a indicatorilor privind siguranța alimentelor;
- diminuarea riscului răspândirii bolilor infecțioase în rândul animalelor sau a bolilor de origine alimentară și, astfel, asigurarea unei protecții maxime a lanțului de fabricare a produsului alimentar;
- scheme efective de distribuție a producției;
- reducerea cheltuielilor, legate de rechemarea sau de retragerea produselor;
- asimilarea de piețe noi.

Capitolul 2. Recomandări pentru implementarea trasabilității în cadrul lanțului cărnii de pasăre

Introducere

Pe lângă îndrumările generale privind cerințele referitoare la trasabilitate, prezentate în Capitolul 1, există câteva aspecte specifice lanțului cărnii de pasăre, care trebuie luate în considerare. Prezentul capitol va aborda aceste aspecte și va oferi sugestii privind modul de implementare a lor. Înainte de toate, va fi discutată importanța stabilirii relațiilor dintre abatoare și întreprinderile furnizoare ale acestora, urmată de prezentarea modelului de certificat veterinar al UE, necesar pentru exportul de carne de pasăre în statele comunitare. După care vor fi discutate trei teme adiționale:

- Documentarea parametrilor de producție la fermă;
- Abilitatea de a trasa originea produselor de carne de pasăre;
- Dovada respectării standardelor UE de bunăstare a animalelor.

Stabilirea relațiilor dintre producătorii de pui de carne și abatoare

După cum s-a menționat în Introducerea la prezentul Ghid, întreprinderile aprobate pentru export în Uniunea Europeană sunt responsabile de documentarea conformării la cerințele comunitare, inclusiv conformarea materiilor-sursă pe care le utilizează. Aceasta este o provocare destul de serioasă pentru abatoare, în cazul în care ele primesc materia primă de la companii ce nu sunt incluse în lista întreprinderilor aprobate de UE.

Cu toate acestea, abatoarele ce fabrică produse din carne de pasăre pentru export în UE sunt obligate să asigure faptul că în produsele destinate pentru export se conține doar carne de pui crescuți în conformitate cu standardele stabilite de UE. Aceste standarde pot fi urmărite în lanțul cărnii de pasăre chiar până la originea puilor de o zi, după cum se va arăta ulterior în capitolul de față. Prin urmare, abatoarele trebuie să dispună de informații prealabile despre fermele de pui de carne, de la care cumpără materia primă. Dacă un abator nu poate demonstra că mărfurile destinate pentru UE au fost preparate doar din carne de pasăre ce provine de la ferme conforme cu standardele UE, aprobarea UE poate fi suspendată sau retrasă, drept consecință survenind pierderea accesului la piața comunitară.

Din acest considerent, abatoarelor ce exportă în UE li se recomandă să cumpere pui de carne doar de la fermele cu care au stabilit o relație durabilă, de exemplu, prin încheierea unui contract. Prin intermediul unui astfel de con-

tract, o fermă de pui de carne poate fi obligată să producă în conformitate cu anumite standarde, cum ar fi: originea puilor de o zi, documentația privind originea și destinația păsărilor, evidența datelor cu privire la productivitate, sănătate sau tratament veterinar. Se poate stabili, de asemenea, ca o fermă de pui de carne să nu poată crește pui ce nu întrunesc criteriile UE, pentru a evita un anumit contact dintre puii de carne ce satisfac cerințele stabilite de UE și cei care nu răspund acestor exigențe. Respectarea standardelor în cauză urmează să fie verificată, însă aceasta oferă abatorului garanții suplimentare că el poate atinge nivelul standardelor UE.

În Republica Moldova, multe ferme de pui de carne și abatoare sunt membre ale aceleiași organizații- holding. Respectiv, executarea standardelor conform celor din UE și facilitarea schimbului de informații dintre companiile din cadrul holdingului este sprijinită la nivel de management. Mai mult ca atât, abatorul, unitatea de tranșare și depozitul frigorific sunt, deseori, incluse într-o singură unitate. În cazul unui astfel de lanț integrat de producție se recomandă ca toate informațiile despre originea și perioada de producție a cărnii de pasăre să fie adunate la abator. În acest caz, abatorul poate verifica și demonstra respectarea standardelor UE pe durata întregii perioade de producție, în baza propriului sistem de evidență.

Atenție: Stabilirea relațiilor stricte, cu definirea clară a drepturilor și obligațiilor, între un abator și o fermă de pui de carne este un instrument necesar pentru a asigura faptul că abatorul aprobat de UE primește pui de carne doar de la fermele ce satisfac cerințele Uniunii Europene.

Modelul de certificat veterinar al UE

O sursă importantă de informații despre cerințele cu privire la trasabilitate este modelul de certificat veterinar al UE, și asta deoarece documentul cu pricina stabilește ce informații trebuie să fie disponibile la punctul de certificare. Dacă o anumită informație este generată la o etapă timpurie în lanțul de producție a cărnii de pasăre, aceasta trebuie comunicată de-a lungul lanțului (a se vedea Figura 1). O copie a modelului de certificat veterinar al UE este prezentată în Anexa II.

Acest certificat trebuie să fie semnat și ștampilat de către un medic veterinar oficial al țării de export (adică al Republicii Moldova, în cazul nostru). Prin semnătură și ștampilă, medicul veterinar oficial confirmă că ea/el cunoaște toate prevederile relevante la care se face referire în certificatul dat și că ea/el poate conforma valabilitatea tuturor declarațiilor făcute în respectivul certificat eliberat.

Fiecare declarație trebuie să fie susținută de informații și de date. Diferite informații și date sunt generate la diferite etape ale lanțului de producție a cărnii de pasăre. Dacă de la medicul veterinar oficial se așteaptă ca el să poată certifica

valabilitatea tuturor declarațiilor din certificat, atunci această informație trebuie să fie comunicată de-a lungul lanțului de producție a cărnii de pasăre și pusă la dispoziția medicului veterinar care semnează certificatul la sfârșitul lanțului.

Certificatul constă din două părți. *Prima parte* specifică detaliile încărcăturii expediate, inclusiv detalii despre expeditor, destinatar, produsul propriu-zis și modul de transportare a acestuia. *A doua parte* reprezintă certificarea propriu-zisă și este subdivizată în trei secțiuni: o atestare privind sănătatea publică, o atestare privind sănătatea animalelor și o atestare privind bunăstarea animalelor. Fiecare declarație făcută în certificat trebuie să fie sprijinită de documente și înregistrări disponibile. Aceasta presupune că informația trebuie să fie transmisă de-a lungul întregului lanț de producție pentru ca ea să devină disponibilă la etapele ulterioare de producție și că trebuie să existe posibilitatea de a trasa originea fiecărui bun pentru a verifica veridicitatea informației.

Atenție: Unele informații necesare pentru certificatul veterinar al UE sunt generate la etape timpurii ale lanțului de producție. Drept urmare, aceste informații trebuie transmise către etapele ulterioare prin intermediul unui sistem de trasabilitate.

Pentru a verifica ce informații necesare sunt generate la fiecare etapă a lanțului de producție a cărnii de pasăre și care este modul de transmitere a acestor informații, a fost efectuată o analiză aprofundată. Rezultatele acestei analize sunt disponibile în Anexa III.

În cazul importului în țările UE a produselor de origine animală din afara Uniunii Europene, este necesar ca să fie anunțate Posturile de Inspecție la Frontieră (PIF). Aceasta se face, completând documentația prin intermediul sistemului informațional TRACES (Sistemul de Control și Expertiză al Comerțului).

TRACES este un instrument de certificare veterinară on-line, utilizat de Uniunea Europeană pentru controlul importului și exportului de animale vii și de produse de origine animală în interiorul și în afara granițelor sale. Astfel TRACES constituie un element-cheie al modului în care Uniunea Europeană facilitează comerțul și îmbunătățește mecanismele de protecție a sănătății consumatorului. TRACES este singura rețea internațională care funcționează la scară continentală de 28 de țări și cuprinde circa 500 de milioane de oameni.

TRACES furnizează în mod electronic, cu posibilitate de imprimare, certificate veterinare și sanitare obligatorii în cazul transporturilor în scop de importuri și al circulației în UE. Aceste certificate vizează atât animalele vii, cât și produsele de origine animală în timp ce acestea sunt transportate spre și prin UE. De facto, TRACES este un instrument eficient pentru a asigura:

- Trasabilitatea (monitorizarea deplasării mărfurilor atât în cadrul UE, cât și din țările terțe);
- Schimbul de informații (care să permită partenerilor comerciali și

autorităților competente să obțină cu ușurință informații privind mișcarea loturilor de marfă și accelerarea procedurilor administrative);

- Gestionarea riscurilor (reacționarea rapidă la amenințările la adresa sănătății publice prin urmărirea mișcării loturilor și prin facilitarea gestionării riscurilor pentru transporturile respinse).

Documentarea și comunicarea parametrilor de producție la nivel de fermă

După cum se poate observa în modelul de certificat veterinar al UE, carnea de pasăre exportată în Uniunea Europeană trebuie să provină de la păsări care au fost sănătoase și au avut statut adecvat de vaccinare și de tratament veterinar. Prin urmare, este necesar ca informațiile despre starea sănătății lor și orice tratament veterinar ce le-a fost administrat să fie înregistrate la nivel de fermă, iar informațiile esențiale să fie transmise la abator.

Aceste informații esențiale sunt rezumate sub termenul de „informații privind lanțul alimentară”. UE obligă abatoarele să recepționeze, să verifice și să acționeze pe marginea „informațiilor privind lanțul alimentară” provenind de la fermele de origine a păsărilor pentru sacrificare, în baza informațiilor ținute în evidența acestor ferme. Informațiile privind lanțul alimentară trebuie să cuprindă:

- Starea exploatației de proveniență sau starea regională a sănătății animalelor;
- Starea sănătății animalelor;
- Produsele medicinale de uz veterinar sau alte tratamente administrate animalelor într-o perioadă de timp relevantă și cu o perioadă de așteptare mai mare de zero, împreună cu datele de administrare și perioada de retragere;
- Apariția unei boli care poate afecta siguranța cărnii;
- În cazul în care sunt relevante pentru protejarea sănătății publice, rezultatele oricărei analize efectuate în baza probelor preluate de la animale sau a altor probe preluate pentru a diagnostica boli ce pot afecta siguranța cărnii, inclusiv probe preluate în cadrul monitorizării și controlului zoonozelor și reziduurilor;
- Rapoarte relevante despre inspecțiile ante- și post-mortem anterioare ale păsărilor din aceeași exploatație de proveniență, inclusiv, în special, rapoarte ale medicului veterinar oficial;
- Date cu privire la producție, în cazul în care ele pot indica prezența unei boli;
- Numele și adresa medicului veterinar privat care se ocupă în mod obișnuit de exploatația de proveniență.

Prin urmare, producătorii de păsări poartă responsabilitatea de a menține un sistem de evidență completă a tuturor parametrilor de producție relevanți.

Sistemul de evidență ar trebui să înregistreze date pentru fiecare unitate de producție separată. Datele relevante includ:

- Numărul de pui de o zi care au intrat în întreținere;
- Ratele zilnice ale mortalității și cauzele mortalității;
- Consumul zilnic de hrană și apă;
- Data, tipul și calea de administrare a oricăror vaccinuri, precum și numărul de animale vaccinate, denumirea comercială și numărul lotului de vaccin;
- Data, tipul și calea de administrare a oricăror produse veterinare, precum și numărul de animale tratate, denumirea comercială și numărul lotului produsului, de rând cu perioada de retragere, dacă este cazul;
- Data, numărul și tipul oricăror probe preluate, precum și rezultatul testelor diagnostice.

Aceste date urmează a fi analizate cu regularitate pentru a identifica orice devieri de la valorile normale de producție în timpul sau între perioadele de producție. Dacă aceste devieri sunt atestate, urmează de pus în aplicare măsuri care să conducă la identificarea cauzei (de exemplu, preluarea de probe) și să asigure rezolvarea problemei. Pot fi utilizate soluții software pentru a analiza și vizualiza parametrii de producție în timp.

Datele înregistrate trebuie să fie puse la dispoziția inspecției veterinare oficiale, la cerere, pentru ca aceasta să verifice dacă sunt complete și dacă sunt în conformitate cu reglementările naționale relevante. În plus, datele selectate trebuie transmise la abator înainte de fiecare livrare pentru a îndeplini cerința referitoare la informațiile privind lanțul alimentar. Astfel de date pot fi transmise prin intermediul unui certificat de sănătate.

EXEMPLU de documentare a informației de-a lungul lanțului de producere

Un exemplu de certificat de sănătate este disponibil în Anexa IV. Acest certificat a fost eliberat de către autoritățile veterinare și de siguranță alimentară din Elveția, însă trebuie să fie completat și semnat atât de producătorul agricol, cât și de transportator.

După cum se poate vedea din certificat, trebuie de completat punctele 1-8 și de transmis documentul la abator cu 24-72 de ore înainte ca păsările să fie trimise pentru sacrificare, astfel permițându-i abatorului să răspundă în cazul în care anumite informații nu sunt considerate satisfăcătoare și pentru a asigura că este disponibilă o capacitate suficientă de sacrificare. În acest certificat, producătorul de păsări trebuie să prezinte anumite informații de producție specifice (de ex., rata mortalității, rezultatele testării pentru salmonelă, orice boli specifice care au fost înregistrate la întreținere), iar în cazul altor informații el trebuie doar să specifice că un anumit criteriu este îndeplinit (de ex., păsările

nu au fost bolnave în ultimele zece zile, păsările sunt supuse unei perioade de așteptare, nu a fost utilizat niciun medicament ce poate rezulta în niveluri inacceptabile de reziduuri în carne etc.). Prin semnătura sa, producătorul de păsări certifică faptul că informația prezentată este corectă.

Exemplarul original al certificatului trebuie transmis abatorului în timpul transportării propriu-zise a păsărilor. După care, producătorul de păsări trebuie să completeze și să semneze punctele 7, 9 și 10 din formular, astfel confirmând că, din momentul primei transmiteri a documentului și până la plecarea păsărilor, nu au avut loc anumite incidente speciale, cum ar fi izbucnirea bruscă a unei boli. Mai mult ca atât, formularul trebuie să fie semnat și de către transportator, pentru că în timpul transportării el este responsabil de sănătatea și bunăstarea păsărilor (inclusiv, de exemplu, de densitatea încărcării și de durata transportării).

Deși niciun medic veterinar oficial nu este implicat în completarea și semnarea acestui certificat de sănătate, ferma de păsări propriu-zisă este supusă cu regularitate unor inspecții oficiale. În timpul acestor inspecții oficiale, medicul veterinar oficial va verifica dacă producătorul de păsări implementează în mod adecvat cerințele referitoare la parametrii de producție. Această abordare combinată (inspecția oficială și auto-certificarea) asigură faptul că abatorul se poate baza pe informația prezentată de către producătorul de păsări și, astfel, el poate proba/documenta că toată carnea livrată este derivată din păsări ce satisfac cerințele de sănătate și de siguranță alimentară.

Făcând o comparație între certificatul de sănătate a păsărilor din Elveția - care, deși nu este țară membră a UE, a elaborat respectivul certificat conform cerințelor comunitare - și certificatul #1 din Republica Moldova, remarcăm o diferență între „stilurile” celor două documente. Certificatul moldovenesc lasă mult spațiu pentru înscrieri de text liber, în timp ce în certificatul elvețian, deseori, trebuie doar de bifat răspunsul corect. Aceasta conduce la un nivel mai înalt de standardizare a informației și o probabilitate mai redusă ca informațiile necesare să nu fie incluse. O altă diferență esențială ține de faptul că formularul elvețian solicită anumite informații adiționale, cum ar fi cele despre mortalitate sau morbiditate, care nu sunt incluse în certificatul #1 din Republica Moldova. Aceasta este o parte a informațiilor privind lanțul alimentar și asigură abatoarele cu date valoroase despre condițiile referitoare la sănătate și bunăstare de la fermă.

Atenție: Producătorii de păsări trebuie să documenteze parametrii de producție și să-i comunice abatorului. Acest fapt va permite abatorului să probeze/documenteze că toată carnea sa provine de la animale care satisfac cerințele UE referitoare la sănătatea animalelor și siguranța.

Abilitatea de a trasa originea produselor din carne de pasăre

Trasabilitatea este o precondiție pentru a putea garanta siguranța alimentelor. Aceasta se aplică atât la etapele post-abatorizare (de ex., abatorul, unitatea de tranșare, depozitul frigorific), cât și la etapele pre-abatorizare ale producției (de ex., efectivul-mată, incubatorul, ferma de pui de carne). În primul capitol al prezentului Ghid au fost descrise cerințele generale cu privire la trasabilitate. În capitolul de față, aceste cerințe generale sunt făcute mai specifice pentru etapele pre-abatorizare.

Fiecare actor din lanțul de producție a cărnii de pasăre trebuie să poată proba/documenta **originea produselor sale**:

În cazul *fiecărui produs din carne de pasăre* trebuie să fie fezabil de identificat ferma la care au fost crescuți puii de carne ce sunt incluși în produsul din carne de pasăre și pe ce dată au fost sacrificați acești pui.

Ulterior, *ferma de pui de carne* trebuie să poată identifica de la ce incubator au fost cumpărați puii de o zi și pe ce dată au fost primiți aceștia.

Incubatorul trebuie să poată demonstra de la ce ferme de efective-mată au fost obținute ouăle pentru incubare și pe ce dată au fost primite acestea. Incubatorul trebuie să fie organizat astfel, încât să poată demonstra originea fiecărui ou pentru incubare și pui de o zi, asigurând în acest mod trasabilitatea unui produs din carne de pasăre până la efectivul-mată.

În același timp, este important ca actorii implicați în lanțul de producție să poată proba/documenta și **destinația produselor lor**:

Efectivul-mată trebuie să poată demonstra la ce incubator și pe ce dată au fost trimise ouăle pentru incubare de la o anumită dată de producție.

Incubatorul trebuie să poată demonstra la ce fermă de pui de carne și pe ce dată au fost trimiși puii de o zi de la o anumită dată de producție. Incubatorul trebuie să fie organizat astfel, încât să poată stabili legătura

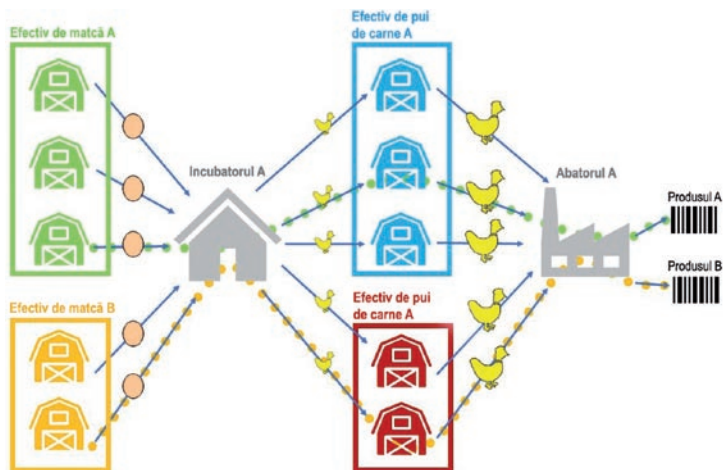
dintre ouăle de incubare de la un anumit efectiv-mată și o anumită dată de producție, pe de o parte, și data de livrare a puilor de o zi la o anumită fermă de pui de carne, pe de altă parte.

Ferma de pui de carne trebuie să poată demonstra la ce abator și pe ce dată au fost trimiși puii de carne.

Asigurarea unei calități mai înalte poate fi realizată atunci când metoda de trasabilitate permite identificarea nu doar a fermelor la care au fost ținuți puii, ci și a unității de producție (a se vedea, de asemenea, Figura 3).

Figura 3. Trasabilitatea de la efectivul-mată până la produsul final.

Un astfel de sistem de trasabilitate poate fi realizat prin alocarea unui număr unic de identificare pentru animale sau produse și prin conectarea numărului unic de identificare al lotului de intrare la numărul unic de identificare al lotului de ieșire.

Efectivul-mată: toate ouăle de incubare colectate într-o singură zi, într-o singură unitate, primesc un număr unic de identificare. Acest număr unic de identificare plus numărul de ouă care au acest număr se comunică incubatorului.

Incubatorul: Incubatorul poate continua să utilizeze numărul unic de identificare acordat de către efectivul-mată sau poate alocă un nou număr unic de identificare. Este esențial ca ouăle de incubare ce provin din surse diferite (acestea pot fi efective-mată diferite, dar și unități diferite ale aceluiași efectiv-mată)

să aibă în continuare numere diferite de identificare. Dacă sunt alocate numere de identificare noi, incubatorul trebuie să ducă o evidență care să permită conectarea numărului său de identificare la numărul de identificare al efectivului-mată. Ouăle de incubare cu numere de identificare diferite sunt incubate separat. Odată ce puii de o zi au ieșit din ou, ei sunt gata pentru a fi

transportați la fermele de pui de carne. Și ei continuă să fie separați prin numărul lor de identificare. Numărul lor unic de identificare, originea lor (efectivul-mată și unitate de producție) și numărul de pui de o zi care au acest număr unic de identificare se comunică fermei de pui de carne.

Ferma de pui de carne: La ferma de pui de carne se înregistrează câți pui de o zi și cu ce număr de identificare sunt plasați în fiecare unitate de producție. După aceasta, tuturor puilor de o zi dintr-o anumită unitate de producție li se alocă un număr unic de identificare. Trebuie de dus o evidență care să conecteze numărul unic de identificare al fermei de pui de carne la numărul de identificare al puilor de o zi alocat de către incubator, astfel asigurându-se trasabilitatea de la ferma de pui de carne până la incubator și efectivul-mată. Atunci când la abator se expediază pui de carne crescuți pe deplin, acest număr unic de identificare se comunică abatorului, pe lângă numărul de pui de carne care au același număr de identificare. Dacă puii de carne de la mai mult de o unitate de producție și, prin urmare, cu numere diferite de identificare se trimit la abator în aceeași zi, acești pui de carne vor fi separați tot timpul și vor fi transportați astfel, încât să fie fezabil de făcut deosebirea dintre puii de carne cu numere de identificare diferite (de ex., camioane separate).

Abatorul, unitatea de tranșare și de prelucrare ulterioară: Fiecărui grup de pui de carne ce sosesc cu același număr de identificare i se alocă un număr unic al lotului. Abatorul trebuie să ducă o evidență care conectează numărul unic al lotului cu numărul de identificare alocat de către ferma de pui de carne, astfel asigurând trasabilitatea de la abator până la ferma de pui de carne și la unitatea de producție. Numărul lotului însoțește carcasa puiului de carne pe întreaga durată a procesului de sacrificare, tranșare și ambalare, pentru a asigura că originea fiecărui produs din carne de pasăre poate fi determinată. În cazul în care carnea din mai mult de un singur lot se amestecă - de exemplu, în producția de cârnuri prelucrate, cum ar fi cârnații -, se alocă un nou număr al lotului, însă se păstrează evidența numerelor loturilor sacrificate ce au contribuit la un anumit număr al lotului de produse. La sfârșitul procesului de prelucrare, fiecărui produs i se alocă un număr de identificare final, care va permite trasarea originii sale până la nivelul efectivului-mată.

Atenție: Utilizarea numerelor unice de identificare pentru loturi separate de producție la fiecare etapă a lanțului de producție este un mijloc de asigurare a trasabilității.

Este important de remarcat faptul că, la nivel de fermă, trebuie de înregistrat nu doar originea și destinația cărnii de pasăre. Cerințele cu privire la trasabilitate se extind și asupra altor intrări la fermă, inclusiv, de exemplu, hrana pentru animale, materialul pentru așternut, medicamentele de uz veterinar sau vaccinurile.

Exemple de trasabilitate „de la fermă până la masă” în lanțul de producere a cărnii de pasăre

Originea ouălor este comunicată consumatorilor cu ajutorul unei liste de numere, nume și locații ale producătorilor, care este imprimată pe cutia de ouă. Numărul este imprimat, de asemenea, pe ou. Aceeași informație poate fi găsită online.

Produsele neprelucrate, care sunt fabricate sub marca unei anumite gospodării agricole (aici: produs de origine regională), sunt etichetate cu numele și locația fermei de origine.

Produsele neprelucrate, care sunt fabricate sub marca unei anumite gospodării agricole (aici: crescute în aer liber și în tranziție spre producția ecologică), sunt etichetate cu numele și locația fermei de origine.

Dovada respectării standardelor UE cu privire la bunăstarea păsărilor

Ultima parte a modelului de certificat veterinar al UE include garanțiile referitoare la bunăstarea animalelor. Uniunea Europeană solicită o confirmare a faptului că anumite standarde privind bunăstarea animalelor sunt respectate înainte și în timpul sacrificării lor. Aceste standarde sunt stabilite în Regulamentul Consiliului 1099/2009, care poate fi consultat pe pagina web <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=ro>. Detaliile referitoare la acest regulament nu vor fi discutate suplimentar în prezentul Ghid. Totuși, vom menționa că Regulamentul Consiliului stabilește cerințele privind documentația adecvată, care trebuie să fi disponibilă în cazul eventualelor inspecții efectuate de către autoritățile competente, iar aceasta de asemenea presupune necesitatea unui sistem de trasabilitate.

Pe scurt, cerințele UE privind bunăstarea animalelor stipulează ca:

- Abatorul să pregătească un document care să descrie în ce mod va fi asigurată bunăstarea animalelor, cum va fi monitorizată implementarea corectă a acestora și ce măsuri vor fi luate în caz de neconformare;
- Abatorul să pună în aplicare un sistem de monitorizare pentru a verifica dacă măsurile sale privind bunăstarea animalelor sunt implementate corect;
- Abatorul să documenteze rezultatele acestui sistem de monitorizare și ale oricăror alte măsuri de corectare ce au fost luate în urma activităților de monitorizare.

Aceste documente trebuie să fie puse la dispoziția autorităților competente relevante, la cerere.

Mai multe detalii privind documentarea procesului de asigurare a bunăstării păsărilor, inclusiv procedurile standard de operare, procedurile de monitorizare și documentația necesară, sunt disponibile în Anexa V.

Atenție: Utilizarea numerelor unice de identificare pentru loturi separate de producție la fiecare etapă a lanțului de producție este un mijloc de asigurare a trasabilității.

Capitolul 3. Concluzii

Trasabilitatea de-a lungul lanțului alimentar este un instrument important pentru a garanta siguranța alimentelor. Reglementările UE obligă fiecare actor implicat în lanțul alimentar să fie capabil să identifice, de-a lungul acestuia, atât originea materiei prime utilizate, cât și destinația produselor sale finale. De asemenea, actorul în cauză trebuie să poată demonstra ce materie primă și în fabricarea căror produse finale a fost inclusă.

Mai mult ca atât, UE obligă operatorii de pe piață, respectiv statele exportatoare, ca produsele din carne de pasăre importate să satisfacă anumite criterii privind siguranța alimentelor, sănătatea și bunăstarea animalelor. De asemenea, autoritățile UE cer ca produsele destinate pieței comunitare să nu fi intrat în contact, la niciun moment de-a lungul lanțului de producție, cu produse de un standard de calitate mai jos. Pentru a demonstra respectarea standardelor europene, operatorii din sectorul alimentar trebuie să stabilească și să mențină, de-a lungul lanțului de producere a cărnii de pasăre, un sistem de evidență adecvat pentru parametrii de producție relevanți. Pe lângă aceasta, anumiți parametri trebuie transmiși de la un actor din lanț la actorul următor, pentru a oferi dovezi că materialele respectă standardele UE.

În lista de întreprinderi aprobate pentru export, UE include doar întreprinderi post-abatorizare. Prin urmare, abatoarele aprobate poartă responsabilitatea de a asigura trasabilitatea de-a lungul lanțului cărnii de pasăre, întrucât deseori ele primesc păsări de la ferme ce nu au fost aprobate în mod individual de către UE. De aceea, responsabilii din cadrul abatoarelor trebuie să instituie un sistem care garantează că sunt primite păsări doar de la ferme ce respectă toate standardele UE relevante, sau trebuie să asigure o separare completă dintre carnea de pasăre și produsele din carne de pasăre care provin de la ferme conforme UE și de la cele neconforme UE.

Uniunea Europeană nu prescrie un sistem sau un program specific pentru trasabilitate. Ține de responsabilitatea operatorilor din sectorul alimentar de a elabora și a pune în aplicare sisteme de evidență și de trasabilitate, cu scopul de a satisface standardele stabilite în spațiul comunitar european.

Anexa I: Cadrul normativ cu privire la trasabilitate al Republicii Moldova

Cadrul legal cu privire la trasabilitate al Republicii Moldova include următoarele acte normative:

- HOTĂRÂREA DE GUVERN Nr. 51 din 16.01.2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor
- HOTĂRÂREA DE GUVERN Nr. 1112 din 06.12.2010 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare de organizare a controlului specific oficial al produselor alimentare de origine animală
- LEGEA Nr. 113 din 18.05.2012 cu privire la stabilirea principiilor și a cerințelor generale ale legislației privind siguranța alimentelor
- HOTĂRÂREA DE GUVERN Nr. 412 din 25.05.2010 pentru aprobarea Regulilor generale de igienă a produselor alimentare
- HOTĂRÂREA DE GUVERN Nr. 435 din 28.05.2010 privind aprobarea Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală
- HOTĂRÂREA DE GUVERN Nr. 773 din 03.10.2013 cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare de stabilire a cerințelor de comercializare a cărnii de pasăre
- LEGEA Nr. 50 din 28.03.2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor
- LEGEA Nr. 78 din 18.03.2004 privind produsele alimentare
- HOTĂRÂREA DE GUVERN Nr. 996 din 20.08.2003 despre aprobarea Normelor privind etichetarea produselor alimentare și a Normelor privind etichetarea produselor chimice de menaj

Anexa II: Modelul de certificat veterinar al UE pentru carnea de pasăre

Sursă: Regulamentul UE 798/2008 (anexa I, partea 2, modelul de certificat pentru „POU”)

Model de certificat sanitar-veterinar pentru carne de pasăre (POU)

ȚARA:		Certificat sanitar-veterinar pentru UE			
Partea I: Detalii privind transportul expedit	I.1. Expeditorul Denumirea Adresa Țara Tel.		I.2. Numărul de referință al certificatului		I.2. a.
			I.3. Autoritatea competentă centrală		
			I.4. Autoritatea competentă locală		
	I.5. Destinatarul Denumirea Adresă Țara Tel.		I.6.		
	I.7. Țara de origine	Codul ISO	I.8. Regiunea de origine	Codul	I.9. Țara de destinație
					I.10.
	I.11. Locul de origine Denumirea Numărul de aprobare Adresă		I.12.		
	I.13. Locul de încărcare Adresă		I.14. Data plecării		
	I.15. Mijloacele de transport Avion ☐ Vapor ☐ Vagon de cale ferată ☐ Vehicul rutier ☐ Altele ☐ Identificare: Documentul:		I.16. PIF de intrare în UE		
			I.17.		
I.18. Descrierea mărfurilor				I.19. Codul mărfurilor (codul SA)	
				I.20. Cantitatea	
I.21. Temperatura produselor Ambientală ☐ De refrigerare ☐ De congelare ☐				I.22. Numărul de colete	
I.23. Numărul sigiliului/containerului				I.24.	
I.25. Mărfuri certificate pentru: Consum uman ☐					
I.26.			I.27. Pentru import sau admitere în UE ☐		
I.28. Identificarea mărfurilor					
Specia (denumire științifică)	Abator	Numărul de autorizare al unităților Unitate de tranzare		Depozit frigorific	Numărul de colete
					Greutatea netă

ȚARA		POU (carne de pasăre)	
II.	Informații privind sănătatea	II.a. Numărul de referință al certificatului	II.b.
Partea II: Certificare	II.1. Certificat de sănătate publică		
	Subsemnatul, medic veterinar oficial, declar că am luat la cunoștință dispozițiile relevante ale Regulamentelor (CE) nr. 178/2002, (CE) nr. 852/2004, (CE) nr. 853/2004 și (CE) nr. 854/2004 și certific prin prezenta că carnea de pasăre ⁽¹⁾ descrisă în prezentul certificat a fost obținută în conformitate cu acele cerințe și, în special, că:		
	(a) provine dintr-o unitate/din unități care pune/pun în aplicare un program bazat pe principiile HACCP în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 852/2004;		
	(b) a fost produsă în conformitate cu condițiile prevăzute în secțiunile II și V ale anexei III la Regulamentul (CE) nr. 853/2004;		
	(c) a fost considerată adecvată pentru consum uman în urma inspecțiilor ante- și post-mortem realizate în conformitate cu secțiunea IV capitolul V din anexa I la Regulamentul (CE) nr. 854/2004;		
	(d) a fost marcată cu o marcă de identificare în conformitate cu secțiunea I din anexa II la Regulamentul (CE) nr. 853/2004;		
	(e) satisface criteriile relevante prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2073/2005 privind criteriile microbiologice pentru produse alimentare;		
	(f) sunt îndeplinite garanțiile referitoare la animale vii și la produsele provenind de la acestea prevăzute de planurile privind reziduurile, prezentate în conformitate cu Directiva 96/23/CE, în special articolul 29;		
	⁽²⁾ [(g) îndeplinește cerințele Regulamentului (CE) nr. 1688/2005 privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește garanțiile speciale în materie de salmonelă pentru transporturile de anumite câmuri și ouă către Finlanda și Suedia.]		
	II.2. Certificat de sănătate animală		
Subsemnatul, medic veterinar oficial, certific prin prezenta că carnea de pasăre descrisă în prezentul certificat:			
II.2.1.	provine din:		
⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ fie	[teritoriul având codul.....;]		
⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ sau	[compartimentul/compartimentele;]		
care la data eliberării certificatului era(u) îndemn (îndemne) de:			
gripă aviară înalt patogenă în sensul articolului 2 punctul 16 din Regulamentul (CE) nr. 798/2008 și			
boala de Newcastle, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 18 din Regulamentul (CE) nr. 798/2008;			
II.2.2.	a fost obținută de la păsări de curte care:		
⁽⁴⁾ fie	[nu au fost vaccinate împotriva gripei aviare;]		
⁽⁴⁾ fie	[au fost vaccinate împotriva gripei aviare în conformitate cu un plan de vaccinare care respectă cerințele prevăzute în anexa V la Regulamentul (CE) nr. 798/2008 utilizând:		
.....			
[numele și tipul vaccinului/vaccinurilor utilizat(e)]			
la vârsta de săptămâni;]			
II.2.3.	a fost obținută de la păsări de curte care au fost ținute în:		
⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ fie	[teritoriul/teritoriile având codul.....;]		
⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾ fie	[compartimentul/compartimentele;]		
⁽⁴⁾ fie	[de la ecloziune sau au fost importate ca păsări de curte, altele decât ratite (pui de o zi, păsări de reproducție și pentru producție, păsări de curte destinate sacrificării sau repopulării fondurilor de vânatoare) dintr-o țară terță sau din țări terțe enumerate pentru produsul respectiv în partea 1 din anexa I la Regulamentul (CE) nr. 798/2008 în condiții cel puțin echivalente ce cele din regulamentul respectiv;]		

TARA

POU (carne de pasăre)

II.	Informații privind sănătatea	II.a.	Numărul de referință al certificatului	II.b.
	(⁴) fie [de la ecloziune sau au fost importate ca păsări de curte, altele decât ratite (pui de o zi, păsări de reproducție și pentru producție, păsări de curte destinate sacrificării sau repopulării fondurilor de vânatoare) dintr-un stat membru/din state membre.]			
II.2.4.	a fost obținută de la păsări de curte care provin din unități:			
	(a) care nu fac obiectul niciunei restricții în materie de sănătate animală;			
	(b) în vecinătatea cărora, pe o rază de 10 km, incluzând, după caz, teritoriul unei țări învecinate, nu a existat niciun focar de gripă aviară înalt patogenă sau de boala de Newcastle cel puțin în ultimele 30 de zile;			
II.2.5.	a fost obținută de la păsări de curte care:			
	(⁷) (a) au fost sacrificate la data de (zz/ll/aaaa) sau în perioada (zz/ll/aaaa) și (zz/ll/aaaa);			
	(b) nu au fost sacrificate în cadrul niciunui plan de sănătate animală pentru controlul sau eradicarea bolilor păsărilor de curte;			
	(c) în timpul transportului către abator, nu au intrat în contact cu păsări de curte afectate de gripă aviară înalt patogenă sau de boală de Newcastle;			
II.2.6.	(a) provine de la abatoare autorizate care, la momentul sacrificării, nu făceau obiectul unor restricții datorate unui focar epidemic suspectat sau confirmat de gripă aviară înalt patogenă sau de boala de Newcastle și, pe o rază de 10 km, nu a existat niciun focar epidemic de gripă aviară înalt patogenă sau de boala de Newcastle cel puțin în precedentele 30 de zile;			
	(b) nu a intrat în contact în niciun moment, în timpul sacrificării, tranșării, depozitării sau transportului, cu păsări vii sau cu carne cu o stare de sănătate inferioară;			
(⁸) II.2.7.	provine de la păsări de curte destinate sacrificării care:			
	(a) nu au fost vaccinate cu vaccinuri preparate dintr-o tulpină matcă a virusului bolii de Newcastle care prezintă o patogenitate mai mare decât tulpinile lentogene ale virusului;			
	(b) au fost supuse unui test de izolare a virusului pentru depistarea bolii de Newcastle, efectuat într-un laborator oficial la momentul sacrificării pe eșantioane de tamponare cloacale prelevate aleatoriu de la cel puțin 60 de păsări din fiecare efectiv în cauză, care nu a evidențiat niciun paramixovirus aviar cu un indice de patogenitate intracerebrală (ICPI) mai mare de 0,4;			
	(c) nu au intrat în contact, în cursul celor 30 de zile anterioare sacrificării, cu păsări de curte care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la literalele (a) și (b).]			
(¹⁰) II.2.8.	provine de la efective de păsări de curte destinate sacrificării care au fost examinate și testate în conformitate cu punctul 8 din secțiunea I a anexei III la Regulamentul (CE) nr. 798/2008.]			
II.3.	Certificat de bunăstare animală			
	Subsemnatul, medic veterinar oficial, certific că carnea proaspătă descrisă în partea I a prezentului certificat provine de la animale care au fost tratate în abator, înaintea și în timpul sacrificării sau uciderii lor, în conformitate cu dispozițiile relevante din legislația Uniunii și cu îndeplinirea unor cerințe cel puțin echivalente cu cele prevăzute la capitolele II și III din Regulamentul (CE) nr. 1099/2009 al Consiliului.			
Note				
Partea I:				
—	Rubrica I.8: se menționează codul pentru zona sau compartimentul de origine, dacă este necesar, astfel cum este indicat în coloana 2 din anexa I partea 1 la Regulamentul (CE) nr. 798/2008.			
—	Rubrica I.11: denumirea, adresa și numărul autorizației unității de expediere.			
—	Rubrica I.15: pentru vagoane feroviare și camioane, se indică numărul (numerele) de înmatriculare, pentru nave, numele și pentru avioane, după caz, numărul zborului. În cazul în care transportul se efectuează în containere sau în lăzi, în rubrica I.23 se indică numărul total de containere sau de lăzi, numărul lor de înregistrare și, după caz, seria numerică a sigiliului.			
—	Rubrica I.19: se utilizează codul corespunzător din sistemul armonizat (SA) al Organizației Mondiale a Vămirilor: 02.07, 02.08 sau 05.04.			

ȚARA		POU (carne de pasăre)	
II.	Informații privind sănătatea	II.a.	Numărul de referință al certificatului
		II.b.	

Partea II:

(¹) «Carne de pasăre» înseamnă părțile comestibile ale păsărilor de crescătorie, incluzând păsările care nu sunt considerate domestice, dar care sunt crescute ca păsări de curte, cu excepția ratitelor, care nu au fost supuse vreunui alt tratament decât cel prin refrigerare, pentru a se asigura conservarea; carnea împachetată în vid sau carnea împachetată într-o atmosferă controlată, trebuie, de asemenea, să fie însoțită de un certificat în conformitate cu prezentul model.

Notă: Include carnea de la așa-numitul «vânat cu pene de crescătorie».

(²) Se elimină în cazul în care lotul nu este destinat importării în Suedia sau Finlanda.

(³) Codul teritoriului, astfel cum figurează în coloana 2 a părții 1 din anexa I la Regulamentul (CE) nr. 798/2008.

(⁴) A se păstra mențiunea adecvată.

(⁵) Se introduce numele compartimentului (compartimentelor).

(⁶) Pentru țările sau teritoriile cu mențiunea «N» în coloana 6 a părții 1 din anexa I la Regulamentul (CE) nr. 798/2008, doar pentru carnea de pasăre (POU), aceasta înseamnă că, în cazul apariției unui focar de boală de Newcastle, astfel cum este definită punctul 18 de la articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 798/2008, se continuă utilizarea codului țării sau al teritoriului, dar aceasta va exclude orice zonă unde, la data emiterii prezentului certificat, țara terță în cauză aplică restricții oficiale cu privire la boala de Newcastle.

(⁷) Se indică data sau datele sacrificării. Importurile de astfel de carne nu sunt permise atunci când aceasta provine de la păsări de curte sacrificate în teritoriul sau compartimentul (compartimentele) menționate la punctul II.2.1 în cursul unei perioade în care au fost adoptate măsuri restrictive de către Uniunea Europeană împotriva importurilor de astfel de carne din teritoriul sau compartimentul (compartimentele) respectiv(e).

(⁸) Se aplică doar țărilor cu mențiunea «V1» în coloana 5 din partea 1 a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 798/2008.

(⁹) În cazul în care carnea provine de la păsări de curte, altele decât ratite, cum ar fi puii de o zi, păsările de reproducție și pentru producție, păsările de curte destinate sacrificării sau repopulării fondurilor de vânătoare, originare dintr-un stat membru sau din state membre sau dintr-o țară sau din țări terțe enumerate (enumerare) în partea 1 a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 798/2008 pentru importurile de produs respectiv în Uniune, se indică codul/codurile statului membru/statelor membre sau țării/țărilor sau teritoriului/teritoriilor țării (țărilor) respective și codul țării terțe în care s-au sacrificat păsările de curte.

(¹⁰) Această garanție este necesară numai pentru carnea de pasăre care provine din țări, teritorii sau zone cu mențiunea «X» în coloana 5 din partea 1 a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 798/2008.

Medic veterinar oficial

Numele (cu majuscule): _____ Funcție și titlu: _____

Data: _____ Semnătura: _____

Ștampila: _____

Anexa III: Generarea informației de-a lungul lanțului de producere a cărnii de pasăre

Fiecare rând din tabelul de mai jos conține o informație cerută de modelul de certificat veterinar al UE. Ulterior, se indică la ce etapă a lanțului de producție a cărnii de pasăre este generată această informație și prin ce etape trebuie transmisă informația în cauză mai departe.

Parametrul din modelul de certificat		Etapă lanțului de producție									
		Etapă pre-recoltă					Etapă post-recoltă				
		Ouă de pasăre productive	Pui de o zi productivi	Creșterea păsărilor productive	Transportarea păsărilor productive	Sacrificarea păsărilor productive	Tranșarea păsărilor productive	Prelucrarea cărnii de pasăre productive	Ambalarea cărnii de pasăre productive	Depozitarea la rece a cărnii de pasăre productive	Exportul cărnii de pasăre productive
Număr	Denumire										
I.1.	Numele expeditorului										X
I.1.	Adresa expeditorului										X
I.1.	Țara expeditorului										X
I.1.	Numărul de telefon al expeditorului										X
I.2.	Numărul de referință al certificatului										X
I.3.	Autoritatea competentă centrală										X
I.4.	Autoritatea competentă locală										X
I.5.	Numele destinatarului										X
I.5.	Adresa destinatarului										X
I.5.	Țara destinatarului										X
I.5.	Numărul de telefon al destinatarului										X
I.7.	Țara de origine										X
I.8.	Regiunea de origine										X
I.9.	Țara de destinație										X
I.11.	Numele locului de origine										X
I.11.	Adresa locului de origine										X
I.11.	Numărul de aprobare al locului de origine										X
I.13.	Adresa locului de încărcare										X
I.14.	Data plecării										X
I.15.	Mijlocul de transport										X
I.15.	Identificarea mijlocului de transport										X
I.15.	Documentul mijlocului de transport										X
I.16.	Punctul de inspecție la frontieră (PIF) la intrare în UE										X
I.18.	Descrierea mărfii										X
I.19.	Codul mărfii (codul HS)										X
I.20.	Cantitate										X
I.21.	Temperatura produselor										X
I.22.	Numărul pachetelor										X
I.23.	Numărul sigiliului/containerului										X
I.25.	Mărfuri certificate p/u: Consum uman										X
I.27.	Pentru import sau admitere în UE										X
I.28.	Identificarea mărfii, specii										X
I.28.	Identificarea mărfii, abator					X	X	X	X	X	X
I.28.	Identificarea mărfii, unitatea de tranșare						X	X	X	X	X
I.28.	Identificarea mărfii, depozit la rece									X	X
I.28.	Identificarea mărfii, numărul de pachete										X
I.28.	Identificarea mărfii, greutatea netă										X
II.1.	a Stabilirea principiilor HACCP					X	X	X	X	X	X

Parametrul din modelul de certificat			Etapa lanțului de producție								
			Etapa pre-recoltă				Etapa post-recoltă				
			Ouă de pasăre productive	Pui de o zi productivi	Creșterea păsărilor productive	Transportarea păsărilor productive	Sacrificarea păsărilor productive	Tranzarea păsărilor productive	Prelucrarea câinii de pasăre productive	Ambalarea câinii de pasăre productive	Depozitarea la rece a câinii de pasăre productive
II.1.	b	Produs în conformitate cu Secțiunea II, Anexa III la Regulamentul (CE) nr. 853/2004				X	X	X	X	X	X
II.1.	b	Produs în conformitate cu Secțiunea V, Anexa III la Regulamentul (CE) nr. 853/2004					X	X	X	X	X
II.1.	c	Corespunzătoare pentru consumul uman, inspecția ante-mortem, Secțiunea IV, Capitolul V al Anexei I la Regulamentul nr. 854/2004	X	X	X	X	X	X	X	X	X
II.1.	c	Corespunzătoare pentru consumul uman, inspecția post-mortem, Secțiunea IV, Capitolul V al Anexei I la Regulamentul nr. 854/2004					X	X	X	X	X
II.1.	d	Marcat cu marcă de identificare în conformitate cu Secțiunea I, Anexa II la Regulamentul (CE) nr. 853/2004					X	X	X	X	X
II.1.	e	Satisface criteriile microbiologice pentru produsele alimentare din Regulamentul (CE) nr. 2073/2005					X	X	X	X	X
II.1.	f	Animalele vii și produsele sunt conforme planurilor cu privire la reziduuri în conformitate cu Directiva 96/23/CE			X	X	X	X	X	X	X
II.1.	g	Satisface garanțiile speciale (Regulamentele (CE) nr. 1688/2005 și nr. 853/2004) referitoare la salmonelă pentru încărcăturile spre Finlanda și Suedia					X	X	X	X	X
II.2.1		Carnea provine din teritoriu					X	X	X	X	X
II.2.1		Carnea provine din compartiment(e)					X	X	X	X	X
II.2.2		Păsările nu sunt vaccinate împotriva Gripei aviare extrem de patogene (GAEP)		X	X	X	X	X	X	X	X
II.2.2		Carne obținută din păsări, denumirea vaccinului (vaccinurilor)		X	X	X	X	X	X	X	X
II.2.2		Carne obținută din păsări, tipul vaccinului (vaccinurilor)		X	X	X	X	X	X	X	X
II.2.2		Carne obținută din păsări, vârsta de vaccinare		X	X	X	X	X	X	X	X
II.2.3		Carnea provine din păsări ținute în teritoriu începând de la clocire	X	X	X	X	X	X	X	X	X
II.2.3		Carnea provine din păsări ținute începând de la clocire sau importate ca pui de o zi în compartiment(e)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
II.2.3		Carnea provine din păsări importate ca pui de o zi sau păsări de sacrificare dintr-o țară terță inclusă în lista pentru marfa dată în Partea 1 a Anexei I la Regulamentul 798/2008	X	X	X	X	X	X	X	X	X
II.2.4	a	Carnea provine din păsări care provin din gospodării care nu sunt supuse restricțiilor privind sănătatea animalelor			X	X	X	X	X	X	X
II.2.4	b	Carnea provine din păsări care provin din gospodării într-o rază de 10 km (inclusiv țările învecinate) în care nu au avut loc izbucniri de GAEP sau boala Newcastle cel puțin în ultimele 30 de zile			X	X	X	X		X	X

Parametrul din modelul de certificat			Etapa lanțului de producție									
			Etapa pre-recoltă				Etapa post-recoltă					
			Ouă de pasăre productive	Pui de o zi productivi	Creșterea păsărilor productive	Transportarea păsărilor productive	Sacrificarea păsărilor productive	Tranzarea păsărilor productive	Prelucrarea câinii de pasăre productive	Ambalarea câinii de pasăre productive	Depozitarea la rece a câinii de pasăre productive	Exportul câinii de pasăre productive
II.2.5	a	Carnea a fost obținută din păsări sacrificate în ziua dată (zz/ll/aaaa)					X	X	X	X	X	X
II.2.5	a	Carnea a fost obținută din păsări sacrificate între (zz/ll/aaaa) și (zz/ll/aaaa)					X	X	X	X	X	X
II.2.5	b	Carnea a fost obținută din păsări care nu au fost sacrificate în cadrul unei scheme de sănătate animală pentru controlul sau eradicarea bolilor caracteristice păsărilor			X	X	X	X	X	X	X	X
II.2.5	c	Carnea a fost obținută din păsări care nu au intrat în contact cu păsări infectate cu GAEP sau boala Newcastle în timpul transportării spre abator				X	X	X	X	X	X	X
II.2.6	a	Carnea provine din abatoare aprobate care la momentul sacrificării nu erau supuse unor restricții din cauza unei izbucniri suspectate sau confirmate de GAEP sau boala Newcastle					X	X	X	X	X	X
II.2.6	a	Carnea provine din abatoare aprobate într-o rază de 10 km în care nu a avut loc nici o izbucnire de GAEP sau boala Newcastle sau cel puțin în ultimele 30 de zile					X	X	X	X	X	X
II.2.6	b	Păsările/carnea nu au avut contact în niciun moment în timpul sacrificării, tăierii, depozitării sau transportării cu păsări sau carne de o stare de sănătate mai proastă				X	X	X	X	X	X	X
II.2.7	a	Carne obținută din păsări care nu au fost vaccinate cu vaccinuri preparate din virus de bază al bolii Newcastle care denotă patogenitate mai înaltă decât tulpinile cu patogenitate joasă a virusului		X	X	X	X	X	X	X	X	X
II.2.7	b	Carne obținută din păsări supuse testului de izolare pentru boala Newcastle efectuat într-un laborator oficial în momentul sacrificării asupra unui eșantion aleatoriu de mostre cloacale de la cel puțin 60 păsări în fiecare stol vizat și în care nu a fost depistat nici un paramyxovirus aviar cu indice de patogenitate intracerebrală (IPIC) de peste 0,4					X	X	X	X	X	X
II.2.7	c	Carne obținută din păsări care nu au intrat în contact timp de 30 de zile înainte de sacrificare cu păsări care nu satisfac condițiile II.2.7 a) și b)			X	X	X	X	X	X	X	X
II.2.8		Carne obținută din stoluri de păsări care au fost examinate și testate în conformitate cu punctul 8 din Secțiunea I al Anexei II la Regulamentul (CE) nr. 798/2008			X	X	X	X	X	X	X	X
II.3.		Carnea provine din animale care au fost manipulate în abator înainte și în timpul sacrificării sau omorării în conformitate cu prevederile relevante din legislația Uniunii și care au îndeplinit cerințe cel puțin echivalente cu cele stabilite în Capitoarele II și III ale Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1099/2009				X	X	X	X	X	X	X

Anexa IV: Exemplu de certificat de sănătate pentru carnea de pasăre

(Traducerea este prezentată mai jos)

 Schweizerische Eidgenossenschaft Confédération suisse Confederazione Svizzera Confederaziun svizra	Eidgenössisches Departement des Innern EDI Bundesamt für Lebensmittelsicherheit und Veterinärwesen BLV
Gesundheitsmeldung für Hausgeflügel (12h bis 72h vor der Schlachtung)	
1. Herkunftsbetrieb	
Name, Vorname	
Adresse	
PLZ, Ort	
TVD/SUR Nummer	Interne Nummer:
Telefon/Mobiltelefon	
2. Tierart	
☐ Masthühner ☐ Legehennen ☐ Andere	
3. Bestimmungsort	
Schlachtbetrieb	
Vorgesehenes Datum der Schlachtung	
Anzahl Tiere zur Schlachtung	Anzahl: Alter:
4. Informationen zur Lebensmittelkette	
Anzahl Tiere eingestallt / Datum	Anzahl: Datum:
Tellaustattung / Datum	☐ Ja ☐ Nein Datum:
Sterblichkeit während der Mast in %	
Salmonellenuntersuchung	☐ Ja ☐ Nein Datum: Befund:
Krankheiten während der Mast / Legezeit	
Legehühner: Verletzungen	☐ Ja ☐ Nein
Bemerkungen der Tierhalterin / des Tierhalters zu Auffälligkeiten während der Mast/Legezeit _____	
5. Bestätigung der Seuchenfreiheit	
☐ Der Herkunftsbetrieb ist keinen seuchenpolizeilichen Massnahmen unterworfen	
6. Bestätigung über Medikamenteneinsatz/Futtermittel mit Wirkstoffen und Tiergesundheit	
☐ die unter Punkt 2 aufgeführte Herde ist gesund und in den letzten 10 Tagen nicht krank gewesen ☐ alle Absetzfristen nach einer allfälligen Behandlung mit Arzneimitteln sind abgelaufen. ☐ die unter Punkt 2 aufgeführte Herde hat keine Medikamente / Futtermittel mit Wirkstoffen erhalten, die im Fleisch Rückstände in unzulässigen Konzentrationen verursachen können Grund falls diese Angaben nicht bestätigt werden können: _____	
7. Verladehinweis	
Planungsvorgabe	tatsächlich vor Ort verladen
Anzahl Tiere pro Transportgitter:	Anzahl Tiere pro Transportgitter:
8. Unterschrift der verantwortlichen Tierhalterin / des verantwortlichen Tierhalters	
Ort / Datum / Zeit	Unterschrift
9. Besondere Vorkommnisse in der Zeit zwischen dem Versand der Gesundheitsmeldung bis zur Zeit des Transports:	
☐ nein ☐ ja Grund: _____	
10. Unterschrift der verantwortlichen Tierhalterin / des verantwortlichen Tierhalters	
Ort / Datum / Zeit	Unterschrift
11. Transport	
Abfahrtszeit:	Ankunftszeit: Fahrtdauer:
12. Unterschrift der verantwortlichen FahrerIn / des verantwortlichen Fahrers	
Ort / Datum / Zeit	Unterschrift

Certificat de sănătate pentru carnea de pasăre

(cu 24-72 de ore înainte de sacrificare)

1. Ferma de origine

Prenume, nume		
Adresă		
Cod poștal, oraș		
Numărul de identificare a fermei		Număr intern:
Număr de telefon		

2. Speciile animalelor

- ☐ Pui de carne ☐ Găini ouătoare ☐ Altele

3. Destinație

Abator		
Data planificată de sacrificare		
Numărul animalelor pentru sacrificare	Număr:	Vârstă:

4. Informații privind lanțul alimentar

Numărul de animale care au intrat în producție/data	Număr:	Data:
Sacrificare parțială/data	☐ Da ☐ Nu	Data:
Mortalitatea în timpul îngrășării în %		
Testul pentru salmonelă	☐ Da ☐ Nu	Data: Rezultat:
Boală în perioada de îngrășare/ouare		
Găinile ouătoare: răniri	☐ Da ☐ Nu	

Comentariile proprietarului animalelor privind abaterilor din timpul perioadei de îngrășare/ouare:.....

5. Confirmarea libertății de boală

- Ferma de origine nu este supusă vreunor măsuri oficiale de control al bolilor.

6. Confirmarea utilizării medicamentelor veterinare/hrăni tratate cu medicament și sănătatea animalelor

- Stolul identificat în punctul 2 este sănătos și nu a fost bolnav în ultimele 10 zile.
- Toate perioadele de retragere urmare a vreunui tratament cu medicamente veterinare au expirat.
- Stolul identificat în punctul 2 nu a primit careva medicamente veterinare/hrană tratată cu medicament care poate fi cauza reziduurilor în carne la nivele care depășesc pragul tolerat.

Motivul, dacă aceste declarații nu pot fi confirmate:

.....

7. Informații despre transport

Planificare	Încărcate efectiv
Numărul de animale per cușcă de transport:	Numărul de animale per cușcă de transport:

8. Semnătura proprietarului responsabil al animalelor

Locul/data/ora	Semnătură
----------------	-----------

9. Incidente speciale între transmiterea certificatului de sănătate și timpul transportului☐ Nu☐ Da

Motiv:

10. Semnătura proprietarului responsabil al animalelor

Locul/data/ora	Semnătură
----------------	-----------

11. Transport

Timpul de plecare:

Timpul de sosire:

Durata transportului:

12. Semnătura șoferului responsabil

Locul/data/ora	Semnătură
----------------	-----------

Anexa V: Cerințe privind documentarea bunăstării animalelor

Proceduri standard de operare (cf. articolul 6 al Regulamentului Comisiei 1099/2009): Abatoarele trebuie să planifice din timp sacrificarea păsărilor și operațiunile aferente și să le efectueze în conformitate cu procedurile standard de operare. Abatoarele trebuie să conceapă și să pună în aplicare aceste proceduri standard de operare pentru a asigura că sacrificarea și operațiunile aferente se desfășoară într-un mod care ferește animalele de orice durere, chin sau suferință evitabile în timpul sacrificării sau al activităților aferente. Procedurile standard de operare cu privire la bunăstare trebuie să descrie în detaliu următoarele aspecte ²:

- Sisteme și proceduri documentate relevante pentru diverse domenii de recepționare, adăpostire și sacrificare a animalelor, și sisteme de verificări/controale proprii pentru a verifica respectarea continuă a reglementărilor privind bunăstarea animalelor.
- Gestiunea instalațiilor de descărcare, adăpostire, imobilizare, asomare și sacrificare pentru a asigura că animalele sunt ferite de durere, chin sau suferință evitabile în timpul sacrificării sau al activităților aferente.
- Controale de verificare ce vor fi suficiente pentru a asigura că practicile observate zilnic privind diferite domenii reflectă pe deplin procedurile documentate și că la necesitate se iau acțiuni de corectare, care sunt documentate în modul respectiv.
- Instalațiile utilizate pentru sacrificare și operațiunile aferente vor fi proiectate, construite, menținute și operate în așa fel, încât să asigure respectarea legislației. Aceste instalații, structuri/proiecte de design, capacitate de stocare, capacitatea maximă vor fi validate în raport cu standardele industriale și cerințele legislative relevante și vor fi incluse în procedura standard de operare privind bunăstarea animalelor.
- Aranjamentele pentru lucrătorii implicați în operațiuni specifice de manipulare a animalelor urmează a fi asigurate cu certificate de competență.
- Numele și responsabilitatea medicului veterinar oficial pentru bunăstarea animalelor.
- Procedurile de monitorizare desfășurate și evidența care asigură respectarea reglementărilor cu privire la bunăstare.
- Metodele de sacrificare care urmează a fi utilizate și specificarea utilizată pentru echipamentul de imobilizare și asomare.
- Verificările asomării care vor fi efectuate, inclusiv:
 - *frecvența;*
 - *persoanele responsabile de monitorizare și verificare;*
 - *indicatorii utilizați pentru evaluarea eficacității asomării.*
- Procedurile existente pentru a rezolva asomarea inefficientă.
- Controalele vehiculelor de transportare a animalelor și a „abilității de a călători” care vor fi efectuate.
- Procedura de evidență a controalelor referitoare la bunăstarea animalelor la operatorul din sectorul alimentar în documentele de recepționare/informațiile privind lanțul alimentar etc.

2 Sursă: <https://www.agriculture.gov.ie/media/migration/foodsafetyconsumerissues/meathygiene/tradernotices/2014/AnimalWelfareSOPTN090414.pdf>

- Procedurile necesare pentru a se ocupa de animalele rănite și cele supuse sacrificării accidentale sau de urgență cu un accent special pe cerința de a minimiza suferința nenecesară.
- Procedura pentru sacrificare fără asomare a animalelor, inclusiv controalele sistematice, pentru a asigura faptul că animalele nu prezintă anumite semne de conștiință sau de sensibilitate înainte de a fi eliberate din imobilizare și nu prezintă anumite semne de viață înainte de a fi supuse eviscerării sau opăririi.
- Controalele sacrificării fără asomare prealabilă care vor fi efectuate, inclusiv:
 - Frecvența;
 - Persoanele responsabile de monitorizare și verificare;
 - Indicatorii utilizați pentru a evalua lipsa conștiinței și decesul.
- Procedurile existente în cazul în care animalele nu sunt inconștiente după sacrificare și prezintă semne de viață.
- Regulile de operare pentru abatoare conform anexei III din Regulamentul Consiliului 1099/2009, după caz.

Proceduri de monitorizare (cf. articolul 16 al Regulamentului Consiliului 1099/2009):

Procedurile de monitorizare urmează să descrie modalitatea în care a fost efectuată verificarea asomării și ar trebui să includă cel puțin următoarele:

- Numele persoanelor responsabile pentru procedura de monitorizare;
- Indicatorii destinați să detecteze semnele absenței sau prezenței conștiinței sau sensibilității la animale; indicatorii destinați să detecteze absența semnelor de viață la animalele sacrificate conform ritualurilor religioase;
- Criterii pentru a determina dacă rezultatele arătate de indicatorii menționați mai sus sunt satisfăcătoare;
- Circumstanțele și/sau momentul în care trebuie să aibă loc monitorizarea;
- Numărul de animale din fiecare eșantion care să fie verificate în cursul monitorizării;
- Proceduri adecvate pentru a garanta că, în cazul în care criteriile menționate în punctul 3 nu sunt îndeplinite, operațiunile de asomare sau de sacrificare sunt reexamineate pentru a identifica motivele oricărui tip de imperfecțiune și schimbările necesare ale acestor operațiuni.

Documentare: Abatorul trebuie să ducă evidența și să păstreze următoarele informații:

- Rezultatele tuturor verificărilor cerințelor cu privire la infrastructură cu ajutorul unei liste standardizate;
- Toate lucrările de întreținere a echipamentului de imobilizare și de asomare;
- Toți parametrii pentru echipamentul de asomare, care trebuie să fie înregistrați conform legislației;
- Toate măsurile întreprinse pentru a îmbunătăți bunăstarea animalelor;
- Rezultatele în scris ale procedurilor de monitorizare a asomării și sacrificării pentru fiecare linie de sacrificare.